

Broddbehandling i höstvet

Peder Wærn, Jordbruksverkets Växtskyddscentral i Uppsala

Tyvärn fanns inga angrepp av utvintringssvampar i försöken, vilket sannolikt är förklaringen till att broddbehandlingen med något undantag inte var lönsam i försöken. De behandlingseffekter som noterades var minskad förekomst av stråknäckare under sommaren, framförallt då Sportakbehandlingen gjordes på hösten. Vårbehandlingen av Sportak vid stråskjutning var inte lika effektiv. Dessa effekter av Sportak finns även belagt i tidigare gjorda försök. Det är också känt att Topsin inte har samma långtidsverkan som Sportak, vilket kan vara förklaringen till den dåliga effekten av höstbehandlingen med Topsin på sommarangreppen av stråknäckare.

Broddbehandlingen medförde att det blev en minskning av bladfläcksjukangreppen under sommaren.

Erfarenheterna från Mellansverige är att vete efter vete, särskilt där mycket halmrester förekommer i markytan, löper stor risk för betydande utvintringsskador av snömögel eller stråknäckare. I praktisk odling har detta bekräftats flera gånger. För att studera detta och även jämföra verkan av olika bekämpningsåtgärder lades 4 försök ut i höstvet med höstvet som förfrukt och där halmresterna ej var nedplöjda.

I alla försök gjordes en axgångsbehandling med Comet 0,5 l/ha och Tilt Top 0,5 l/ha i två av fyra försöksblock.

Tabell 10. Broddbehandling utan axgångsbehandling. Fyra försök i ÖSF och Svea, 2004. L 11-1045

Behandling	Dos kg, l/ha	Tidpunkt*	Skörd, kg/ha					Bek netto** kr/ha	Antal pl/m ² vår	Stråknäck. bek.eff%	Bladfl. bl 2 bek.eff%
			Renstad	Fogdö	Sättra	Brunnby	Medel				
Obehandlat			6290	7140	7830	6100	6840		301		
Sportak	1,0	höst	-140	+350	+720	+250	+300	-140	308	83	18
Sportak	1,0	vår	-180	+140	+680	+260	+230	-190	297	33	18
Sportak och	0,5	höst									
Sportak	0,5	vår	-30	+440	+620	+390	+360	-90	309	53	8
Sportak+	0,5+										
Juventus	0,5	höst	-110	+200	+820	+70	+250	-220	312	63	16
Topsin	0,3	höst	-210	+300	+700	+20	+200	-90	307	0	18
Län			E	D	AB	U				3f	3f
LSD			180	303	394	446	257				
Angrepp obeh.:											
stråknäckarindex			9	18	26	9			15		
% bladyta blad 2			1	10	75	20				32,6	

* höst = månadsskiftet okt-nov; vår = ca DC 22, månadsskiftet april-maj

** Kvarnvet 0,93 kr/kg och avdrag för hantering, torkning och transport med 0,15 kr/kg, körning 120 kr/ha (ej våren). Sportak 253 kr/l, Topsin 432 kr/kg och Juventus (ej registrerat) 345 kr/l (uppskattat pris)

Tabell 11. Broddbehandling. Jämförelse mellan axgångsbehandling, Comet 0,5 l/ha och Tilt Top 0,5 l/ha och utan axgångsbehandling. Fyra försök i ÖSF och Svea, 2004. L 11-1045

Behandling	Dos kg, l/ha	Tid- punkt	Skörd och merskörd, kg/ha					
			Utan axgångs- behandl	Rel tal	Med axgångs- behandl	Rel tal	Merskörd axgångs- behandl	Rel.tal Ingen axg.beh. =100
Obehandlat			6840	100	7370		+530	107
Sportak	1,0	höst	+300	104	+220	103	+450	106
Sportak	1,0	vår	+230	103	+250	103	+550	107
Sportak och Sportak	0,5 0,5	höst vår						
Sportak+	0,5+		+360	105	+320	104	+490	107
Juventus	0,5	höst	+250	104	+470	106	+750	110
Topsin	0,3	höst	+200	103	+150	102	+480	106
LSD			257		202			

Obetydliga skador av utvintringssvampar

Trots en förhållandevis snörik vinter blev angreppen av utvintringssvampar, som snö-mögel, stråknäckare och trådklubba, svaga eller obefintliga. I försöken noterades inga angrepp alls. En viss uttunning av bestånden förekom dock i alla försök. Där ingen broddbehandling gjordes minskade plantbeståndet med ca 2-4 %.

Effekt av broddbehandling på stråknäckare och bladfläcksjuka

I mitten av juli provtogs strån för gradering av stråknäckare. Gradering gjordes även vid samma tidpunkt av bladfläcksjuka. Angreppen av stråknäckare anges som index och var måttliga till svaga. Skadetröskeln ligger runt angreppsindex 30. Resultaten visar att höstbehandling med Sportak i medeltal haft drygt 80-procentig effekt på stråknäckaran-

greppen, medan Topsinbehandlingen i genomsnitt inte hade någon verkan alls. Sannolikt beror detta på att Topsin är mer rörligt i plantan än vad Sportak är. Sportak på våren vid begynnande stråskjutning hade i genomsnitt sämre verkan än höstbehandlingen. I försöket på Fogdö fanns inga behandlingseffekter alls på stråknäckare.

I alla behandlingsled fanns en effekt på vetets bladfläcksjuka. Noterbart är att såväl Topsin som Sportak på hösten haft nästan 20 % effekt. I försöket på Sättra var angreppen av stråknäckare och bladfläcksjuka starkast och här fanns också en lönsamhet för bekämpning vilket inte var fallet i de övriga försöken.

Axgångsbehandlingen gav i genomsnitt 6-10 % skördeökning ovanpå broddbehandling och tidig vårbehandling. Noterbart är att merskördarna för broddbehandling ökade med 3-4 % även vid en axgångsbehandling.